

Robbert Snep (Alterra – Wageningen UR).

Robbert Snep is onderzoeker en consultant op het gebied van urbane ecologie en groene bedrijventerreinen bij Alterra; het kennisinstituut voor de groene leefomgeving van Wageningen UR. In die functie adviseert hij gemeente Eindhoven over de inzet van groen ten behoeve van bedrijvigheid in het gebied Landelijk Strijp. Van jongs af aan heeft Robbert een grote interesse voor de natuur. Naast dat hij in het verleden als vrijwilliger veel bezig is geweest in de natuur, heeft hij Biologie gestudeerd in Tilburg (Fontys hogeschool) en bij Wageningen Universiteit. Twee jaar geleden is Robbert in Wageningen gepromoveerd op het onderwerp 'biodiversiteit op bedrijventerreinen'. Zijn bevindingen zijn samengevat in het boekwerk Groen Werkt Beter (<http://www.sdu.nl/catalogus/9789012571005>). In zijn werk legt Robbert de link tussen de behoeften in de samenleving en de meerwaarde die het stedelijk ecosysteem kan hebben voor de mens. Robbert ziet zijn rol vooral in het integreren van groen- en natuurwaarden in planprocessen door intensief samen te werken met andere disciplines en als ecoloog aan te tonen hoe belangrijk de natuur voor een stad is. "Stadsnatuur is in vele opzichten een waardevolle toevoeging in het stedelijk. Het maakt bijvoorbeeld dat burgers die nauwelijks in het buitengebied komen, toch natuur kunnen ervaren, juist in hun directe woon/werkomgeving. Ook voor de stedelijke adaptatie aan klimaatverandering, en de gezondheid en het welbevinden van stedelingen is stadsnatuur van meerwaarde."

Mooiste stukje stedelijke openbare ruimte en waarom?

Parijs wordt vaak als voorbeeld genoemd m.b.t. openbare ruimten van kwaliteit. Zo benoemt Robbert het Parc de Bercy, langs de Seine in het oosten van Parijs, als zijn favoriet. Dit omdat dit park een enorme diversiteit qua groen kent. Veel traditionele stadsparken zijn enkel opgebouwd uit gazonnen en oude bomen met paden ertussen. Parc de Bercy is multifunctioneel en omvat op een relatief klein oppervlak vele uiteenlopende aanzichten en functies. Onder andere stadslandbouw (waaronder wijnbouw), sport, natuur, recreatie, water en horeca aan de randen zijn vertegenwoordigd. Binnen het park is het mogelijk om je zowel in de drukte te begeven als de rust op te zoeken. Voor iedereen valt er wat te beleven waardoor de gebruikersgroep zeer divers is. Voorheen bestond de plek uit oude industrie die geheel verdwenen is uit het gebied.

Wat zou er nog verbeterd kunnen worden?

Men zou in dit park de natuur nog wat nadrukkelijker kunnen laten zien aan de bezoekers en de bewoners van de stad. Dit omdat veel mensen niet vanzelfsprekend aanwezige natuurwaarden herkennen. Door te voorzien in voedselbronnen voor vogels, vlinders, bijen en andere soorten op een goede zichtlocatie zullen bezoekers de soorten eerder in het oog krijgen. Dit geldt ook voor nestlocaties, in bomen en gebouwen (natuurvriendelijke architectuur). Ook kunnen stadsnatuurwandelingen georganiseerd worden, waarbij experts de stedelingen op de natuurwaarden wijzen.

Wie zijn de hoofdverantwoordelijken voor het verwezenlijken van dit pareltje?

Hier had Robbert niet direct het antwoord. De architecten zijn Bernard Huet, Madeleine Ferrand, Jean-Pierre Feugas en Bernard Leroy en de groendeskundigen zijn Ian Le Caisne and Philippe Raguin. (Wikipedia)

Hoe lang heeft het geduurd voordat het pareltje is gerealiseerd?

De realisatie van het park heeft tussen 1993 en 1997 plaatsgevonden. Het is daarbij ook interessant om te zien hoe het er nu bij ligt, om te kunnen beoordelen hoe het park functioneert en de oorspronkelijke ambities zijn gerealiseerd.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dergelijke projecten sneller gerealiseerd worden?

Vertraging zit 'm veelal in het feit dat de verschillende disciplines achtereenvolgens betrokken zijn en het werk geheel overdragen zodra hun aandeel gedaan is. De verschillende werelden - van strategisch tot praktisch - liggen in elkaars verlengde en er vindt onderling weinig overleg plaats. De praktische uitvoerders zouden al vooraan in het proces mee moeten denken en andersom. Dit voorkomt dat ambities niet verwezenlijkt worden (niet 'uitvoerbaar'). Een lastig punt is wel dat deze verschillende werelden een hele andere taal spreken wat de communicatie bemoeilijkt.

Hoe kunnen we meer vergelijkbare projecten realiseren met de beperkte middelen die er zijn?

Vaak voelt niemand zich probleemeigenaar voor de betreffende openbare ruimte. Men is gewend aan de gang van zaken waarbij de overheid verantwoordelijk is. Om te voorkomen dat er niets gebeurt in tijden van bezuinigingen, zal er eerst gekeken moeten worden naar wat er leeft en wie de belanghebbenden zijn. Daarna is het zaak om alle publieke en private 'stakeholders' samen probleemeigenaar te maken. Pas dan is men bewust van het belang te investeren in de betreffende ruimte.

Ter afsluiting; Een laatste tip voor iedereen die met de openbare ruimte werkt.

Ben bewust van de grote impact die een ruimtelijke ingreep in het openbaar groen kan hebben op de omgeving, zowel positief als negatief. Het openbaar groen vormt samen met het private groen een samenhangend groennetwerk in de stad, waarbij ieder onderdeel zijn waarde kent. Het weghalen of juist toevoegen van bomen, struiken en ander groen kan een behoorlijke impact hebben op de natuur en natuurbeleving voor het omliggende gebied. Ook voor de andere functies van het groen (klimaatadaptatie, visuele kwaliteit, gezondheid, vastgoedwaarde etc.). Met name aan opdrachtgevers, planners en ontwerpers vraagt dat om alertheid en gedegen overwegingen.